

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2002

4. volební období

111

Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu Smlouva mezi Českou republikou a Rumunskem o sociálním zabezpečení, podepsaná v Bukurešti dne 24. září 2002

N á v r h u s n e s e n í

Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky souhlasí

se Smlouvou mezi Českou republikou a Rumunskem o sociálním zabezpečení, podepsanou v Bukurešti dne 24. září 2002.

Předkládací zpráva pro Parlament ČR

Koordinace národních systémů sociálního zabezpečení je jedním z významných způsobů pro usnadnění potřebné mezinárodní migrace pracovníků, podpory podnikání a poskytování služeb. Je zájmem České republiky stanovit jasná pravidla v této oblasti jak ve vztahu k vyspělým zemím, tak i ve vztahu k ostatním státům. A to zvláště v případech jako je Rumunsko, kde dosavadní vztahy jsou deformovány smluvní úpravou ještě z konce 50. let.

Koncepce v oblasti mezinárodní úpravy sociálního zabezpečení se orientuje jednak na sjednávání smluv s vyspělými, především západoevropskými státy (výsledkem čehož jsou například již platné smlouvy s Rakouskem a Německem), a jednak na uzavření nových smluv se státy SVE, které by nahradily dřívější dnes již nevyhovující dokumenty. Do této skupiny států patří i Rumunsko.

Cílem smlouvy s Rumunskem bylo vytvořit mezi oběma státy vztahy odpovídající současným požadavkům na úpravu sociálního zabezpečení. Smlouva by měla nahradit dosud platnou Úmluvu mezi Československou republikou a Rumunskou lidovou republikou o spolupráci v sociálních otázkách z roku 1957, která v duchu dřívější smluvní praxe výrazně potlačuje pojišťovací principy v sociálním zabezpečení. (Důchody například nepřiznávají obě strany, ale pouze stát bydliště i za dobu pojištění ve druhém státě, a to bez jakékoli kompenzace).

Jestliže v předchozích letech rumunská strana na možnost nové smlouvy nijak výrazněji nereagovala, pak za současným urychlením přípravy smluvního dokumentu lze spatřovat především maximální zájem Rumunska upravit vztahy a vyrovnat se s ostatními kandidáty na členství v Evropské unii. Pro úpravu těchto vztahů, a to je zvláště důležité, rumunská strana přijala moderní mezinárodní modely.

Všechny dvoustranné smlouvy o sociálním zabezpečení, tj. i předkládaná smlouva s Rumunskem, jsou - vedle mnohostranných konvencí - nástrojem řešícím kolize sociálních zákonů různých států. Bez přímých zásahů do vnitrostátního zákonodárství se soustředí na aplikaci národního práva při respektování základních principů sociálních smluv, jimiž jsou:

- rovnost nakládání s příslušníky smluvních států,
- sčítání pojistných dob pro stanovení nároků,
- výplata dávek do ciziny a
- aplikace jediného zákonodárství.

Stejně jako jsou uvedené principy uplatňovány v základních dokumentech mezi vyspělými státy (vedle dvoustranných smluv jsou to Nařízení EHS 1408/71, Úmluva Rady Evropy č. 78, Úmluva Mezinárodní organizace práce č. 157), tak jsou obsahově i formálně promítnuty i v česko-rumunské smlouvě. Česká republika a Rumunsko tímto přijímají dokument, který je - s dílčími odchylkami v bilaterální praxi nejen přípustnými, ale i preferovanými, plně kompatibilní s normami platnými v Evropské unii.

Smlouva je obsahově i formálně členěna v souladu s mezinárodními zvyklostmi do pěti částí.

ČÁST I - Všeobecná ustanovení

- obsahuje definice výrazů používaných pro účely této smlouvy (článek 1), věcný rozsah smlouvy (článek 2), osobní rozsah (článek 3), ustanovení o rovnosti nakládání s občany (článek 4), zásadu exportu dávek (článek 5) a kolizní ustanovení při souběhu dávek (článek 6).

Při stanovení osobního rozsahu sleduje smlouva s Rumunskem současné trendy smluvních úprav, které neomezují výhody plynoucí ze smlouvy pouze pro občany smluvních států, ale kryjí všechny pojištěnce.

Pokud jde o věcný rozsah, dotýká se smlouva všech oblastí sociálního zabezpečení, které podléhají koordinaci v rámci Evropské unie.

Z hlediska české strany se smluvní dokument vztahuje (článek 2 Smlouvy – věcný rozsah) na právní předpisy upravující nemocenské, zdravotní a důchodové pojištění, odpovědnost za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání (včetně úpravy obsažené v zákoníku práce), dávky v nezaměstnanosti (hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání – zákon o zaměstnanosti), přídavky na děti, porodné a pohřebné (zákon o státní sociální podpoře).

ČÁST II - Používání právních předpisů

- vymezuje, kterým právním předpisům o sociálním zabezpečení budou osoby kryté touto smlouvou podléhat. *V zásadě to budou právní předpisy státu, v němž je vykonávána výdělečná činnost (článek 7) s odchylkami (článek 8 až 13).* Přesným vymezením aplikace jediného konkrétního zákonodárství v daném časovém období sledují sociální smlouvy cíl, aby nedošlo k vyloučení osoby z pojištění, případně aby se zabránilo dvojímu pojištění.

ČÁST III - Zvláštní ustanovení pro jednotlivé druhy dávek

- obsahuje v jednotlivých kapitolách specifickou úpravu pro jednotlivá odvětví sociálního zabezpečení a dávky, která doplňuje principy obsažené v Části první.

V oblasti nemoci a mateřství (kapitola 1) zajišťuje smlouva nově především poskytování zdravotní péče pojištěnci jednoho státu ve státě druhém, a to za úhradu placenou pojišťovnou občana z prostředků všeobecného zdravotního pojištění.

V jednotlivých ustanoveních této kapitoly je upraven zápočet předchozích dob pojištění druhého státu pro přiznání nároku na dávky v případě, že doba vlastního pojištění je nedostatečná (článek 14); v případě ČR znamená sčítání dob pojištění spíše jen teoretickou povinnost, neboť krom peněžité pomoci v mateřství (pro nárok na niž se vyžaduje splnění 270 dnů pojištění v posledních dvou letech před porodem) – není nárok na dávky podmíněn určitou délkou, ale pouze existencí pojištění.

Přímé poskytování peněžitých dávek v nemoci a mateřství i při pobytu osoby na území druhého státu (článek 15 odst. 1, druhý odsek) koresponduje s obecnou zásadou obsaženou v článku 5 smlouvy, podle níž nesmí být nárok na dávky odmítnut z důvodu, že osoba bydlí

ve druhém státě. Mezinárodní smluvní praxe (včetně pravidel platných v EU) činí však z uvedené zásady (vždy se stejným významem označované různě jako zásada o „exportu dávek“, o „výplatě dávek do ciziny“, o „zachování nároků“, o „rovnosti bydliště“, nebo o „rovnosti území“) výjimku, která se týká zdravotní péče (věcných dávek).

Podle článku 15 odstavce 1 smlouvy má osoba ve druhém státě nárok na věcné dávky/zdravotní péči, avšak jen v nezbytném rozsahu; pro poskytnutí další péče je třeba souhlasu příslušné pojišťovny (odstavec 2). Článek 16 upravuje zdravotní pojištění důchodců podle místa jejich bydliště a článek 17 pak vzájemné hrazení nákladů za péči poskytnutou pojištěnci jednoho státu ve státě druhém.

Žádná se stran se ve smlouvě nezavázala k tomu, že bude poskytovat pojištěncům druhého státu na svém území péči přesahující nezbytný rozsah, nebo jinak, že uhradí zdravotní péči poskytnutou jejím pojištěncům ve druhém státě v případech, které nejsou zcela akutní. Představuje to jistou odchylku od pravidel EU (ty v některých případech zakládají povinnost poskytovat a uhrazovat plnou péči), avšak tímto způsobem přistupuje česká strana v současnosti k úpravě zdravotní péče takřka ve všech smlouvách o sociálním zabezpečení s ostatními státy.

Zájem zajistit co nejširšímu okruhu osob zdravotní péči ve druhém státě však nesmí vyústit v neúnosné zatížení českých zdravotních pojišťoven; to by mohlo nastat, pokud by byly povinny hradit výdaje za neomezenou péči poskytovanou jejich pojištěncům v Rumunsku.

Vzhledem k cenám zdravotní péče v ČR a v Rumunsku lze však mít za to, že by možností dát souhlas s dalším léčením mohly české zdravotní pojišťovny v budoucnu využít. A to buď v jednotlivých konkrétních případech (kdy například dodatečná léčba pojištěnce v Rumunsku v odpovídajícím zařízení se bude jevit efektivnější než jeho návrat k doléčení do ČR), nebo u některých kategorií osob (například u vyslaných pracovníků či osob zaměstnaných na zastupitelském úřadě). Tyto otázky bude samozřejmě třeba důkladně posoudit, smlouva sama však takovou možnost dává.

V oblasti důchodového pojištění (dávky v invaliditě, ve stáří a pozůstalých - kapitola 2) smlouva nově zakládá přiznávání důchodů každým z obou států (podle doby pojištění získané podle právních předpisů každého z nich) a výplatu dávek do druhého státu. To je zásadní rozdíl od dosavadní úpravy (úmluvy z roku 1957), kdy důchody přiznával pouze stát trvalého pobytu občana.

Při splnění doby pojištění v České republice nebo v Rumunsku potřebné pro nárok na dávku vypočte instituce takového státu samostatný důchod podle vlastních právních předpisů (článek 19, odstavec 1) a zajistí jeho výplatu do druhého státu ve volně směnitelné měně.

Pokud však doba pojištění potřebná pro nárok na důchod (v ČR je to 25 let, resp. 15 let při dovršení věku 65 let) bude splněna pouze s přihlédnutím k dobám pojištění získaným ve druhém smluvním státě (sčítání dob upravuje článek 18), přizná se tzv. „díličí důchod“, a to podle poměru vlastních dob pojištění k celkově sečteným dobám. Výše díličího důchodu vypočteného podle ustanovení článku 19, odstavce 2 tak bude i v tomto případě odpovídat skutečné účasti občana na pojištění v tom kterém státě.

V otázce pohřebního (kapitola 3) smlouva stanoví poskytování dávky výlučně podle právních předpisů každého ze smluvních států (článek 21, odstavec 1) a řeší případ kolize nároku na dávku podle právních předpisů obou států (odstavec 2).

Pro případy pracovních úrazů a nemocí z povolání (kapitola 4) smlouva v článku 22 stanoví, že k poskytování dávek je příslušná instituce toho smluvního státu, jehož právním předpisům osoba podléhala v době úrazu nebo v době, kdy naposledy vykonávala činnost způsobující nemoc z povolání.

Pro poskytování věcných dávek/zdravotní péče a jejich úhradu (článek 23) platí stejná pravidla jako při nemoci a mateřství. Pojištěnec jednoho státu má tedy ve druhém státě nárok na zdravotní péči jen v nezbytném rozsahu, přičemž pro poskytnutí další péče je třeba souhlasu příslušné pojišťovny.

Smlouva stanoví rovněž postup (článek 24), kdy osoba pokračuje ve výkonu zdraví ohrožující činnosti ve druhém státě a v důsledku toho u ní dojde ke zhoršení nemoci z povolání vzniklé již dříve ve státě prvním. Odškodnění ve formě přiznané dávky je ve smyslu obecných pravidel plně na instituci druhého státu, kde došlo ke zhoršení.

Pro případ nezaměstnanosti (kapitola 5) se smlouva (článek 25) omezuje pouze na použití principu sčítání dob pojištění a určení základu pro výpočet dávky v případě, pokud osoba nebyla v jednom státě zaměstnána po dostatečnou dobu, avšak spolu s dobou získanou ve druhém státě potřebnou dobu splní (v ČR je to 1 rok zaměstnání v posledních 3 letech).

Dávky v nezaměstnanosti se poskytují pouze podle právních předpisů státu, na jehož území má osoba bydliště, přičemž jako u jedné z mála dávek nezakládá smlouva povinnost ji exportovat (viz článek 2, odstavec 2 písm. a) smlouvy).

Vyloučení exportu představuje jednu z mála odchylek smlouvy od pravidel platných mezi státy Evropské unie, podle nichž má občan právo, pokud v jednom státě ztratil zaměstnání a nepodařilo se mu během 4 týdnů získat nové, hledat si práci v kterémkoli jiném členském státě, přičemž po dobu 3 měsíců si zachovává nárok na dávky v nezaměstnanosti hrazené státem, v němž se stal původně nezaměstnaným.

Úprava EU souvisí s volným pohybem pracovníků. Česká a rumunská strana ponechávají ve vzájemném vztahu v platnosti omezení obsažená ve vnitrostátních předpisech.

U přídatků na děti (kapitola 6) stanoví smlouva (v článku 26) poskytování dávek výlučně podle vnitrostátních právních předpisů každého ze smluvních států a v případě nároku v obou státech stanoví jako kolizní kritérium pro přiznání dávek „bydliště dítěte“.

Spolu s úpravou dávek v nezaměstnanosti a pohřebního představuje oblast přídatků na děti v česko-rumunské smlouvě odchylku od koordinačních pravidel EU. V nich je nárok prioritně odvozován z pojištění pracovníka a rodinné dávky tedy poskytuje instituce státu zaměstnání občana bez ohledu na to, kde bydlí jeho rodinní příslušníci.

ČÁST IV - Různá ustanovení

- obsahuje závazky přijímané především za účelem usnadnění provádění smlouvy či konkretizace zásad v ní obsažených (články 27 až 34).

ČÁST V – Ustanovení přechodná a závěrečná

- v článku 35 upravuje s vyloučením zpětných plateb zhodnocení dřívějších dob pojištění a uplatnění smlouvy i na dříve nastalé pojistné případy (odstavce 1 – 3). Velký význam má odstavec 4, podle něhož nebudou žádné dávky přiznané před vstupem smlouvy v platnost přepočítávány.

(Podle dosud platné smlouvy z roku 1957 přiznávala česká strana důchody občanům žijícím v ČR i za předchozí doby jejich zaměstnání v Rumunsku. Podobně postupovala i rumunská strana u osob žijících v Rumunsku, které byly v minulosti pojištěny/zaměstnány v ČR/bývalém Československu. Takto přiznané důchody budou zachovány a nebudou přepočítávány. České straně, stejně jako rumunské, tak vznikne povinnost vyplácet do druhého státu důchody, na něž vznikne nárok až po vstupu smlouvy v platnost.)

Závěrečné články 36 a 37 stanoví podmínky pro vstup smlouvy v platnost, ukončení platnosti úmluvy z roku 1957 mezi oběma státy, dobu, na kterou se smlouva sjednává a eventuální možnost její výpovědi při zachování nároků získaných za její existence.

.....

Předložená smlouva s Rumunskem je moderní smluvní dokument, který v maximální přijatelné míře respektuje pravidla pro koordinaci sociálního zabezpečení platná v Evropské unii. Její provádění si vyžádá minimální finanční náklady hrazené z prostředků zdravotních pojišťoven (odhadované náklady jsou v řádu několika tisíc) a z rozpočtové kapitoly MPSV- důchody. *(Pokud by se pojištění všech v současnosti zaměstnaných rumunských občanů v ČR ihned realizovalo v přiznaném českém důchodu, představovalo platby do Rumunska ve výši 2,5 mil. Kč ročně. Nároky na české důchody však budou vznikat postupně a navíc svou roli může v budoucnu sehrát i Evropská unie; v okamžiku společného členství obou států ve Společenství se bude uspokojení důchodových nároků řídit předpisy EU.)*

Provádění smlouvy bude zajišťováno v rámci působnosti MPSV a MZ na základě platných právních předpisů, se zřetelem k ustanovením smlouvy a prováděcímu správnímu ujednání předvídanému v článku 27 smlouvy. Budou se tedy aplikovat české právní předpisy a v případech, kdy smlouva obsahuje specifickou úpravu - například o sčítání dob pojištění, o nároku na dávku i při pobytu v cizině, o přiznávání dílčích důchodů aj. – přihlédně se i k těmto ustanovením.

Sjednání smlouvy nevyžaduje změny v českém právním řádu a nedotýká se závazků z jiných mezinárodních smluv, kterými je ČR vázána.

Smlouva se předkládá před ratifikací prezidentem České republiky Parlamentu ČR k vyslovení souhlasu podle článku 49 Ústavy České republiky, protože upravuje odchylně od ustanovení zákonů ČR některá práva a povinnosti fyzických a právnických osob v oblasti sociálního zabezpečení.

V Praze dne 12. června 2002

Vladimír Š p i d l a, v.r.
předseda vlády

S m l o u v a

mezi

Českou republikou

a

Rumunskem

o sociálním zabezpečení

Česká republika a Rumunsko, dále jen „smluvní státy“,
vedeny přáním upravit a rozvíjet vztahy mezi oběma státy v oblasti sociálního
zabezpečení,
se dohodly takto:

ČÁST I - Všeobecná ustanovení

Článek 1 - Definice

1. Pro účely této smlouvy:

- a) výraz „právní předpisy“ znamená zákony a jiné právní předpisy platné na území každého ze smluvních států a týkající se odvětví sociálního zabezpečení uvedených v článku 2;
- b) výraz „příslušný úřad“ znamená:
 - pokud jde o Českou republiku: Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo zdravotnictví;
 - pokud jde o Rumunsko: Ministerstvo práce a sociální solidarity a Ministerstvo zdravotnictví a rodiny;
- c) výraz „instituce“ znamená orgán nebo úřad, kterému na území každého ze smluvních států přísluší provádění právních předpisů v oblasti sociálního zabezpečení;
- d) výraz „kompetentní instituce“ znamená instituci, k jejíž tíži jsou poskytovány dávky;
- e) výraz „dávky“ znamená všechny peněžité i věcné dávky poskytované z veřejných fondů v odvětvích uvedených v článku 2;
- f) výraz „věcné dávky“ znamená služby zdravotní péče, léky a zdravotnický materiál;
- g) výraz „bydliště“ znamená obvyklé bydliště;
- h) výraz „pobyt“ znamená přechodné bydliště;
- i) výraz „doby pojištění“ znamená doby placení příspěvků a doby postavené jim na roveň získané podle právních předpisů každého ze smluvních států;
- j) výraz „uprchlík“ má význam, který mu dává článek 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, podepsané v Ženevě 28. července 1951, a článek 1, odstavec 2 Protokolu o právním postavení uprchlíků, podepsaného v New Yorku 31. ledna 1967;

k) výraz „osoba bez státní příslušnosti“ má význam, který mu dává článek 1 Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti, podepsané v New Yorku 28. září 1954;

l) výraz „rodinní příslušníci“ znamená osoby takto určené nebo za takové považované právními předpisy prováděnými kompetentní institucí.

2. Ostatní termíny a výrazy v této smlouvě mají význam, který jim náleží podle právních předpisů každého smluvního státu.

Článek 2 - Věcný rozsah

1. Tato smlouva se vztahuje:

a) v Rumunsku na právní předpisy upravující:

- i. náhrady při pracovní neschopnosti v důsledku běžných nemocí, úrazů utrpěných mimo pracoviště, nemocí z povolání a pracovních úrazů;
- ii. peněžité dávky k obnovení pracovní schopnosti;
- iii. náhrady v mateřství;
- iv. náhrady při výchově a ošetřování nemocného dítěte;
- v. starobní důchody;
- vi. předčasné starobní důchody;
- vii. invalidní důchody;
- viii. důchody pozůstalých;
- ix. pohřebné;
- x. dávky v nezaměstnanosti;
- xi. státní přídavek na děti;
- xii. věcné dávky v nemoci a mateřství.

b) v České republice na právní předpisy upravující:

- i. dávky v nemoci a mateřství;
- ii. dávky při invaliditě;
- iii. dávky ve stáří;
- iv. dávky pozůstalých;
- v. dávky při pracovních úrazech a nemocech z povolání;
- vi. pohřebné;
- vii. dávky v nezaměstnanosti;
- viii. přídavek na dítě.

2. Tato smlouva se vztahuje také na právní předpisy upravující, nahrazující, měnící nebo doplňující ty právní předpisy týkající se dávek, jež jsou uvedeny v odstavci 1.

3. Tato smlouva se nevztahuje na právní předpisy zavádějící nové odvětví sociálního zabezpečení, nedohodnou-li se příslušné úřady jinak.

4. Ve vztahu mezi smluvními státy se bude přihlížet k závazkům vyplývajícím z mezinárodních smluv druhého smluvního státu se třetími státy, pokud se jedná o závazky týkající se důchodů.

Článek 3 - Osobní rozsah

Tato smlouva se vztahuje na všechny osoby, které podléhají nebo podléhaly právním předpisům jednoho nebo obou smluvních států, stejně jako na jejich rodinné příslušníky a pozůstalé v rozsahu, v jakém odvozují svá práva od těchto osob.

Článek 4 - Rovnost nakládání

Nestanoví-li tato smlouva jinak, budou mít dále uvedené osoby stejná práva a stejné povinnosti podle právních předpisů každého smluvního státu, jako jeho vlastní občané:

- a) občané druhého smluvního státu;
- b) uprchlíci a osoby bez státní příslušnosti;
- c) pozůstalí a rodinní příslušníci osob uvedených pod písmeny a) a b), pokud jde o práva odvozená od těchto osob.

Článek 5 - Export dávek

1. Nestanoví-li tato smlouva jinak, žádná z ustanovení právních předpisů jednoho ze smluvních států, podmiňující přiznání a výplatu dávek bydlištěm příjemce na jeho území, neplatí v případě, že příjemce bydlí na území druhého smluvního státu.

2. Ustanovení odstavce 1 neplatí pro:

- a) dávky v nezaměstnanosti;
- b) přiznání nároku na plný invalidní důchod poskytovaný podle českých právních předpisů osobám, u nichž plná invalidita vznikla před dosažením 18 let věku, a které nebyly pojištěny po potřebnou dobu;
- c) přídavky na děti.

Článek 6 - Vyloučení překrývání dávek

1. Tato smlouva nezakládá ani nezachovává právo na dvě nebo více dávek stejného druhu kryjících stejné riziko z titulu téže doby pojištění.

2. Ustanovení odstavce 1 neplatí pro dávky v invaliditě, ve stáří, pro pozůstalé (důchody) či při nemoci z povolání, které přiznávají kompetentní instituce obou smluvních států podle ustanovení článku 19 a článku 24 písmeno b).

ČÁST II - Používání právních předpisů

Článek 7 - Všeobecné pravidlo

Nestanoví-li tato smlouva jinak, osoba výdělečně činná na území některého ze smluvních států podléhá pouze právním předpisům tohoto smluvního státu.

Článek 8 - Vyslaní pracovníci

Osoba zaměstnaná na území jednoho smluvního státu, která je vyslána svým zaměstnavatelem k výkonu určité práce pro tohoto zaměstnavatele na území druhého smluvního státu, podléhá po dobu této práce nadále právním předpisům prvního smluvního státu za podmínky, že předpokládaná doba této práce nepřesáhne dobu 24 měsíců.

Článek 9 - Zaměstnanci podniků mezinárodní dopravy

Osoba zaměstnaná podnikem mezinárodní dopravy s registrovaným ústředím na území jednoho smluvního státu podléhá právním předpisům tohoto smluvního státu. Avšak:

a) osoba zaměstnaná pobočkou nebo stálým zastoupením uvedeného podniku podléhá právním předpisům smluvního státu, na jehož území se taková pobočka nebo stálé zastoupení nachází;

b) osoba zaměstnaná na území smluvního státu, kde bydlí, podléhá právním předpisům tohoto smluvního státu, a to i v případě, že podnik, který ji zaměstnává, nemá na tomto území registrované ústředí, pobočku ani stálé zastoupení.

Článek 10 - Členové posádky námořních lodí

Osoba výdělečně činná na palubě námořní lodi plující pod vlajkou některého ze smluvních států podléhá právním předpisům tohoto smluvního státu.

Článek 11 - Státní úředníci

Státní úředníci a osoby za takové považované podléhají právním předpisům smluvního státu, v jehož správě jsou zaměstnání.

Článek 12 - Členové diplomatických misí a konzulárních úřadů

Členové diplomatických misí a konzulárních úřadů podléhají ustanovením Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích z 18. dubna 1961 a Vídeňské úmluvy o konzulárních stycích z 24. dubna 1963.

Článek 13 - Výjimky z ustanovení článků 7 až 12

Příslušné úřady obou smluvních států, nebo jimi pověřené instituce, mohou po dohodě učinit na žádost výjimky z ustanovení článků 7 až 12 za podmínky, že na osobu, které se žádost týká, se budou vztahovat právní předpisy některého ze smluvních států.

Část III - Zvláštní ustanovení pro jednotlivé druhy dávek

Kapitola 1 - Dávky v nemoci a mateřství

Článek 14 - Sčítání dob pojištění

Je-li pro nárok na dávky podle právních předpisů jednoho ze smluvních států potřebná určitá doba pojištění, přihlédne kompetentní instituce tohoto smluvního státu v nezbytném rozsahu i k dobám obdobného nepřekrývajícího se pojištění získaného podle právních předpisů druhého smluvního státu tak, jako by byly získány podle právních předpisů prvního smluvního státu.

Článek 15 - Poskytování dávek

1. Osoba, která získala nárok na dávky podle právních předpisů jednoho smluvního státu, obdrží na území druhého smluvního státu

- věcné dávky od instituce tohoto druhého smluvního státu podle jeho právních předpisů tak, jako by tam byla pojištěna, avšak jen v nezbytném rozsahu, pokud zdravotní stav dotyčné osoby vyžaduje neodkladné poskytnutí takových dávek,

- peněžité dávky přímo od kompetentní instituce prvního smluvního státu podle jeho právních předpisů.

2. Se souhlasem kompetentní instituce prvního smluvního státu mohou být věcné dávky na území druhého smluvního státu poskytnuty i nad nezbytný rozsah uvedený v odstavci 1.

3. Poskytnutí protetických pomůcek a jiných věcných dávek vyšší hodnoty závisí vždy na souhlase kompetentní instituce prvního smluvního státu s výhradou případů, kdy poskytnutí je pro zabránění ohrožení života nebo zdraví oprávněné osoby nezbytné a neodkladné.

Článek 16 - Zdravotní pojištění důchodců

Osoby pobírající důchod z důchodového pojištění jednoho nebo obou smluvních států odvádějí příspěvky a mají nárok na věcné dávky podle právních předpisů toho smluvního státu, na jehož území mají své bydliště.

Článek 17 - Úhrada nákladů za věcné dávky

1. Kompetentní instituce jednoho smluvního státu uhradí instituci druhého smluvního státu náklady dávek poskytnutých ve všech případech podle článku 15, s výjimkou správních nákladů.

2. Výši nákladů určenou k úhradě kompetentní institucí stanovuje instituce, která dávky poskytla, v cenách účtovaných za poskytnutí dávek vlastním pojištěncům.

3. Příslušné úřady dohodnou technické otázky poskytování dávek a závazný způsob hrazení nákladů mezi institucemi smluvních států. Za účelem administrativního zjednodušení mohou též dohodnout, že pro všechny případy nebo pro určitou skupinu případů se namísto zúčtování úhrad v každých jednotlivých konkrétních případech použije paušálních plateb.

Kapitola 2 - Dávky v invaliditě, ve stáří a pozůstalých

Článek 18 - Sčítání dob pojištění

1. Závisí-li podle právních předpisů jednoho ze smluvních států nárok na dávky na získání určitých dob pojištění, přihledne instituce provádějící tyto právní předpisy, je-li to nezbytné, i k nepřekrývajícím se dobám pojištění získaným podle obdobných právních předpisů druhého smluvního státu tak, jako by se jednalo o pojištění podle právních předpisů prvního smluvního státu.

2. Jestliže právní předpisy jednoho ze smluvních států podmiňují přiznání některých dávek získáním určitých dob v povoláních krytých zvláštní soustavou, nebo v určitém povolání nebo zaměstnání, budou pro přiznání těchto dávek vzaty v úvahu doby získané podle právních předpisů druhého smluvního státu v rámci odpovídající soustavy nebo, pokud taková soustava neexistuje, ve stejném povolání, případně ve stejném zaměstnání.

3. Jestliže právní předpisy jednoho ze smluvních států podmiňují přiznání dávek tím, že se na dotyčnou osobu, nebo v případě dávek pozůstalých na zemřelého, vztahovaly v době naplnění rizika tyto právní předpisy, bude se tato podmínka považovat za splněnou, pokud se v té době na dotyčnou osobu, případně zemřelého, vztahovaly právní předpisy druhého smluvního státu, nebo pokud dotyčná osoba nebo pozůstalý může uplatňovat nárok na odpovídající dávky podle právních předpisů druhého smluvního státu.

4. Jestliže podle právních předpisů jednoho ze smluvních států je doba vyplácení důchodu určující pro stanovení nároku na dávku, kompetentní instituce tohoto státu vezme za tím účelem v úvahu veškeré doby, během kterých byl vyplácen důchod podle právních předpisů druhého smluvního státu.

5. Jestliže právní předpisy jednoho ze smluvních států podmiňují poskytování invalidních dávek tím, že dotyčná osoba v určitém období pobírala dávky při pracovní neschopnosti nebo invalidní dávky, budou pro tento účel vzaty v úvahu veškeré doby pobírání takových dávek podle právního předpisů druhého smluvního státu.

Článek 19 - Přiznání dávek (výpočet „pro rata temporis“)

1. Jestliže dotyčná osoba splňuje podle právních předpisů některého smluvního státu podmínky pro nárok na dávku bez zřetele k dobám pojištění získaným podle právních předpisů druhého smluvního státu, kompetentní instituce stanoví dávku výlučně na základě dob pojištění získaných podle právních předpisů, které provádí.

2. Jestliže dotyčná osoba splňuje podle právních předpisů některého smluvního státu podmínky nároku na dávku pouze se zřetelem k ustanovením článku 18, kompetentní instituce vypočte dávku takto:

- a) vypočte teoretickou výši dávky, která by byla vyplácena, kdyby všechny doby pojištění byly získány podle právních předpisů, které provádí;
- b) pokud výše dávky není závislá na délce získaného pojištění, bude tato výše považována za teoretickou výši uvedenou pod písmenem a);
- c) poté na základě teoretické výše vypočtené podle ustanovení písmena a), nebo případně písmene b), stanoví skutečnou výši dávky určené k výplatě dotyčné osobě podle poměru dob získaných před naplněním rizika podle právních předpisů, které provádí, a celkovou dobou získanou před naplněním rizika podle právních předpisů obou smluvních států;

3. Pro stanovení vyměřovacího základu pro výpočet dávky se doby pojištění získané podle právních předpisů druhého smluvního státu vylučují.

4. Je-li výše dávky vypočítávána se zřetelem k počtu rodinných příslušníků nebo pozůstalých takové osoby, vezme kompetentní instituce v úvahu rodinné příslušníky nebo pozůstalé bydlicí na území druhého smluvního státu.

Článek 20 - Doby pojištění kratší než jeden rok

1. Nedosahuje-li celková doba pojištění získaná podle právních předpisů smluvního státu jeden rok a nevznikne-li na jejím základě podle těchto právních předpisů nárok na dávku, pak bez zřetele k ustanovením článku 19 nebude instituce tohoto smluvního státu povinna přiznat za tyto doby dávku.

2. Doby pojištění uvedené v předchozím odstavci započte instituce druhého smluvního státu, jako by se jednalo o doby pojištění získané podle právních předpisů, které provádí.

Kapitola 3 - Pohřebné

Článek 21 - Poskytování pohřebného

1. Pohřebné se poskytuje výlučně podle právních předpisů každého ze smluvních států.
2. Pokud by nárok na pohřebné vznikl podle právních předpisů obou smluvních států:
 - a) dávka bude poskytnuta pouze podle právních předpisů smluvního státu, na jehož území došlo k úmrtí; nebo
 - b) pokud k úmrtí nedošlo na území žádného ze smluvních států, dávka bude poskytnuta kompetentní institucí, u níž byla osoba před svým úmrtím naposledy pojištěna.

Kapitola 4 - Dávky při pracovních úrazech a nemocích z povolání

Článek 22 - Poskytování peněžitých dávek

1. Dávky při pracovních úrazech a nemocích z povolání poskytuje kompetentní instituce smluvního státu, jehož právním předpisům osoba podléhala v době, kdy došlo k pracovnímu úrazu nebo kdy naposledy vykonávala činnost, která mohla způsobit vznik nemoci z povolání.

Instituce druhého smluvního státu poskytuje pouze dávky náležející v případě úrazů a nemocí z obecných příčin podle právních předpisů, které provádí, se zřetelem k ustanovením této smlouvy.

2. Jestliže podle právních předpisů jednoho smluvního státu je poskytnutí dávek podmíněno tím, že daná nemoc byla poprvé zjištěna na jeho území, bude se tato podmínka považovat za splněnou, pokud byla nemoc poprvé zjištěna na území druhého smluvního státu.

3. Jestliže právní předpisy jednoho smluvního státu podmiňují nárok na dávky tím, že činnost způsobující nemoc z povolání byla vykonávána po určitou dobu, budou pro to vzaty v úvahu veškeré doby podobného zaměstnání vykonávaného podle právních předpisů druhého smluvního státu.

Článek 23 – Věcné dávky

Věcné dávky budou poskytovány a uhrazovány podle ustanovení Části III, Kapitoly 1 této smlouvy.

Článek 24 - Poskytování peněžitých dávek při zhoršení nemoci z povolání

Pokud osoba pobírala nebo pobírá dávky pro nemoc z povolání poskytované kompetentní institucí jednoho ze smluvních států a uplatňuje nárok na dávky v důsledku zhoršení nemoci způsobeného výkonem činnosti na území druhého smluvního státu, která může způsobit takovou nemoc, platí tato ustanovení:

a) dávky poskytuje nadále instituce prvního smluvního státu podle jeho právních předpisů bez přihlídnutí ke zhoršení nemoci, a

b) instituce druhého smluvního státu poskytne dávku v částce odpovídající rozdílu mezi výší dávky náležející po zhoršení nemoci a výší dávky, která by náležela podle právních předpisů, které provádí, před zhoršením nemoci.

Kapitola 5 - Dávky v nezaměstnanosti

Článek 25 - Sčítání dob pojištění a poskytování dávek

1. Jestliže podle právních předpisů jednoho smluvního státu závisí nárok na dávky nebo délka jejich poskytování na získání určité doby pojištění, kompetentní instituce tohoto smluvního státu přihlédne v nezbytném rozsahu i k nepřekrývající se době pojištění získané podle právních předpisů druhého smluvního státu tak, jako by to byly doby získané podle právních předpisů prvního smluvního státu.

2. Dávky poskytuje kompetentní instituce smluvního státu, na jehož území má dotyčná osoba bydliště; pro stanovení jejich výše bere v úvahu pouze výdělků z činnosti na území tohoto smluvního státu a – pokud by takových nebylo nebo nedosahovaly úroveň minimální mzdy – dávka se vyměří z minimální mzdy stanovené právními předpisy tohoto smluvního státu.

Kapitola 6 - Přídavky na děti

Článek 26 – Poskytování přídavků na děti

1. Přídavky na děti se poskytují výlučně podle právních předpisů každého ze smluvních států.

2. Jsou-li splněny podmínky pro poskytnutí přídavků na děti podle právních předpisů obou smluvních států, poskytnou se pouze podle právních předpisů smluvního státu, na jehož území má dítě bydliště.

Část IV - Různá ustanovení

Článek 27 - Administrativní opatření a spolupráce

1. Příslušné úřady smluvních států upraví postupy a přijmou opatření nezbytná k provádění této smlouvy.

2. Příslušné úřady:

- a) sjednají pro používání této smlouvy správní ujednání;
- b) informují se vzájemně o změnách právních předpisů smluvních států;
- c) určí styčná místa k ulehčení styku mezi institucemi smluvních států.

3. Příslušné úřady a instituce obou smluvních států si poskytují vzájemnou pomoc ve všech otázkách týkajících se provádění této smlouvy tak, jako by se jednalo o záležitosti při provádění jejich vlastních právních předpisů. Tato pomoc bude bezplatná.

4. Jestliže u osoby bydlící nebo pobývající na území jednoho smluvního státu, která uplatnila nárok nebo pobírá dávku podle právních předpisů druhého smluvního státu, je potřeba provést lékařské vyšetření, zajistí toto vyšetření na své náklady instituce v místě bydliště nebo pobytu prvního smluvního státu na žádost kompetentní instituce druhého smluvního státu.

5. Veškeré informace o osobách zasílané podle této smlouvy z jednoho smluvního státu do druhého budou považovány za důvěrné a mohou být použity pouze pro účely provádění této smlouvy.

Článek 28 – Používání úředních jazyků

1. Úřady a instituce smluvních států mohou při provádění této smlouvy komunikovat mezi sebou ve svých úředních jazycích a také v jazyce anglickém.

2. Žádná žádost nebo dokument nesmějí být odmítnuty z důvodu, že jsou napsány v úředním jazyce druhého smluvního státu.

Článek 29 – Osvobození od poplatků a ověřování

1. Zakládají-li právní předpisy jednoho ze smluvních států plné nebo částečné osvobození od soudních, konzulárních nebo správních poplatků, platí toto osvobození pro veškeré dokumenty předkládané podle právních předpisů druhého smluvního státu pro provádění této smlouvy.

2. Všechna sdělení, dokumenty a osvědčení jakéhokoli druhu, jež jsou nutné pro provádění této smlouvy, budou zproštěny ověřování diplomatickými nebo konzulárními úřady.

Článek 30 - Podávání žádostí nebo odvolání

Všechny žádosti nebo odvolání, které mají být podle právních předpisů jednoho smluvního státu předloženy v určité lhůtě instituci tohoto smluvního státu, jsou považovány za podané včas, pokud byly v této lhůtě předloženy odpovídající instituci druhého smluvního státu.

Článek 31 - Vrácení přeplatků

Instituce smluvních států se dohodnou na zúčtování případných přeplatků na dávkách.

Článek 32 – Vykonávací řízení

1. Vykonatelná rozhodnutí soudu jednoho smluvního státu, stejně jako vykonatelné listiny vydané úřadem nebo institucí jednoho smluvního státu, týkající se příspěvků na sociální zabezpečení a jiných pohledávek, budou uznány na území druhého smluvního státu.

2. Uznání může být odmítnuto pouze v případě, pokud by nebylo v souladu s veřejným pořádkem smluvního státu, na jehož území má být uznání rozhodnutí nebo listiny provedeno.

3. Vykonatelná rozhodnutí a listiny uznané podle odstavce 1 tohoto článku budou vykonány na území druhého smluvního státu. Vykonávací řízení bude provedeno v souladu s právními předpisy upravujícími výkon takových rozhodnutí a listin smluvního státu, na jehož území k němu dochází. Rozhodnutí či listina bude opatřena doložkou vykonatelnosti.

4. Nedoplatky na příspěvcích instituci jednoho smluvního státu mají při konkurzním nebo vyrovnávacím řízení na území druhého smluvního státu stejnou přednost, jako obdobné pohledávky na území tohoto smluvního státu.

Článek 33 - Měna pro provádění plateb

1. Výplata veškerých dávek podle této smlouvy může být provedena v měně smluvního státu, jehož kompetentní instituce dávky poskytuje.

2. Platby do druhého smluvního státu vyplývající z provádění této smlouvy se uskuteční ve volně směnitelných měnách.

Článek 34 - Řešení sporů

1. Veškeré spory týkající se výkladu nebo provádění této smlouvy budou urovnány jednáním mezi příslušnými úřady nebo institucemi smluvních států.

2. Nepodaří-li se urovnat spory podle předchozího odstavce, vyvinou smluvní státy přiměřené úsilí k nalezení řešení sporů.

Část V - Ustanovení přechodná a závěrečná

Článek 35 – Přechodná ustanovení

1. Tato smlouva nezakládá žádné nároky za dobu před jejím vstupem v platnost.

2. Pro stanovení nároků podle této smlouvy budou vzaty v úvahu všechny doby pojištění získané podle právních předpisů smluvních států před vstupem Smlouvy v platnost.

3. S výhradou odstavce 1 tohoto článku mohou nároky podle této smlouvy vzniknout i v případech pojistných událostí nastalých před jejím vstupem v platnost, s výjimkou jednorázových plateb.

4. Žádná dávka, která byla přiznána před datem vstupu této smlouvy v platnost, nebude přepočítávána.

Článek 36 - Vstup v platnost

1. Smluvní státy se budou navzájem informovat písemným oznámením, že všechny vnitrostátní požadavky nezbytné pro vstup Smlouvy v platnost byly splněny. Tato smlouva vstupuje v platnost prvního dne třetího měsíce následujícího po měsíci, kdy poslední oznámení bylo doručeno druhému smluvnímu státu.

2. Dnem vstupu této smlouvy v platnost pozbude ve vztazích mezi oběma smluvními státy platnost Úmluva mezi Československou republikou a Rumunskou lidovou republikou o spolupráci v sociálních otázkách, podepsaná dne 2. května 1957 v Praze.

Článek 37 - Platnost a její skončení

1. Tato smlouva se sjednává na dobu neurčitou.

2. Každý ze smluvních států může Smlouvu vypovědět písemným oznámením druhému smluvnímu státu. V takovém případě tato smlouva pozbude platnosti prvního dne šestého měsíce následujícího po měsíci, v němž bylo písemné oznámení doručeno druhému smluvnímu státu.

3. V případě výpovědi Smlouvy zůstanou všechny nároky získané podle jejích ustanovení zachovány a žádosti podané před ukončením platnosti Smlouvy budou řešeny podle jejích ustanovení.

Dáno v Bukurešti dne 24 září 2002 ve dvou původních vyhotoveních, každé v jazyce českém, rumunském a anglickém, přičemž všechny texty jsou stejně autentické. V případě rozdílností ve výkladu je rozhodující anglické znění.

Za Českou republiku

Radek Pech
mimořádný a zplnomocněný velvyslanec

Za Rumunsko

Marian Sârbu
ministr práce a sociální solidarity

AGREEMENT

BETWEEN

THE CZECH REPUBLIC

AND

ROMANIA

ON SOCIAL SECURITY

The Czech Republic and Romania, hereinafter referred to as “the Contracting States”,
Being desirous of regulating and developing the relations between the two States in the
field of social security,

Have agreed as follows:

Part I - General Provisions

Article 1- Definitions

1. For the purposes of this Agreement:
 - a) the term “legislation” means the laws and other national regulations in force within the territory of each Contracting State and related to the fields of social security provided in Article 2;
 - b) the term “competent authority” means:
 - for the Czech Republic: the Ministry of Labour and Social Affairs and the Ministry of Health;
 - for Romania: the Ministry of Labour and Social Solidarity and the Ministry of Health and Family;
 - c) the term “institution” means the body or authority responsible for applying the legislation in the field of social security in the territory of each Contracting State;
 - d) the term “competent institution” means the institution on the expenses of which the benefits are provided;
 - e) the term “benefit” means all benefits in cash and in kind provided for in Article 2, financed from public funds;
 - f) the expression “benefits in kind” means the medical care services, drugs and sanitary materials;
 - g) the term “residence” means ordinary residence;
 - h) the term “stay” means temporary residence;
 - i) the term “period of insurance” means the periods of contribution and the equivalent periods completed under the legislation of each Contracting State;
 - j) the term “refugee” has the meaning assigned to it in Article 1 of the Convention on the Status of Refugees, signed at Geneva on 28 July 1951, and in Article 1, paragraph 2, of the Protocol on the Status of Refugees, signed at New York, on 31 January 1967;
 - k) the term “stateless person” has the meaning assigned to it in Article 1 of the Convention on the Status of Stateless Persons signed at New York on 28 September 1954;
 - l) the term “members of the family” means the persons defined as such by the legislation applied by the competent institution.

2. The other terms and expressions which are used in this Agreement shall have the meanings assigned to them in the legislation of either Contracting States.

Article 2 - Material scope

1) This Agreement shall apply to:

a) for Romania, the legislation regulating:

- i. indemnities for work incapacity as a consequence of common diseases, injuries occurred outside the workplace, occupational diseases and work injuries;
- ii. benefits in cash for recovering the work capacity;
- iii. maternity indemnities;
- iv. indemnities for child raising and sick child care;
- v. old age pensions;
- vi. early retirement pensions;
- vii. invalidity pensions;
- viii. survivor pensions;
- ix. death grants;
- x. unemployment benefits;
- xi. state allowance for children;
- xii. benefits in kind for sickness and maternity.

b) for the Czech Republic, the legislation regulating:

- i. sickness and maternity benefits;
- ii. invalidity benefits;
- iii. old age benefits;
- iv. survivor benefits;
- v. occupational diseases and work injuries benefits;
- vi. death grants;
- vii. unemployment benefits;
- viii. child allowance.

2. This Agreement shall be also applied to the legislation codifying, replacing, amending or supplementing the legislation on the benefits specified in paragraph 1.

3. This Agreement does not apply to the legislation introducing a new social security scheme, unless the competent authorities agree upon otherwise.

4. In the relations between the two Contracting States the obligations resulted from the international agreements concluded by the other Contracting State with the third states shall be taken into account, if these obligations are related to pensions.

Article 3 - Personal scope

This Agreement shall apply to all persons who are or have been subject to the legislation of either or both Contracting States as well as to members of the family and survivors of such persons as their rights derive from those persons.

Article 4 - Equal treatment

Unless otherwise provided in this Agreement, the following persons shall have the same rights and obligations under the legislation of either Contracting State as its own nationals:

- a) nationals of the other Contracting State;
- b) refugees and stateless persons;
- c) survivors and family members of the persons mentioned at letter a) and letter b) with regard to the rights deriving from such persons.

Article 5 - Export of benefits

1. Unless otherwise provided in this Agreement, any provision of the legislation of either Contracting State which make the recognition of rights and payment of the benefits conditional upon the beneficiary residence in its territory shall not be applied if the beneficiary resides in the territory of the other Contracting State.

2. Provisions of paragraph 1 shall not apply to:

- a) unemployment benefits;
- b) recognition of the entitlement to the total invalidity pension, granted according to the Czech legislation, to persons whom total invalidity occurred before 18 years old and who did not complete the necessary period of insurance;
- c) children allowances.

Article 6 - Avoiding the overlapping of benefits

1. This Agreement cannot provide or maintain the right to two or more benefits of the same kind that cover the same risk, on the ground of the same period of insurance.

2. The provisions of paragraph 1 shall not apply to benefits in case of invalidity, old age, survivors (pensions) or occupational disease which are awarded by the competent institutions of both Contracting States, in accordance with the provisions of Article 19 and Article 24 letter b).

Part II - Applicable legislation

Article 7 - General rules

Unless otherwise provided in this Agreement, a person who performs a gainful activity in the territory of either Contracting State shall be subject only to the legislation of that Contracting State.

Article 8 - Posted workers

The person employed in the territory of either Contracting State and who is posted by his/her employer to the territory of the other Contracting State to perform certain work for that employer shall continue to be subject to the legislation of the first Contracting State for the duration of that work, provided that the anticipated duration of the work does not exceed a period of 24 months.

Article 9 - Personnel of the international transport undertakings

A person employed by an international transport undertaking which has its registered office in the territory of a Contracting State shall be subject to the legislation of that Contracting State. However:

- a) a person employed by a branch or permanent representation of the said undertaking shall be subject to the legislation of the Contracting State in whose territory such branch or permanent representation is situated;
- b) a person employed in the territory of the Contracting State in which he resides shall be subject to the legislation of that Contracting State, even if the undertaking which employs him/her has no registered office or branch or permanent representation in its territory.

Article 10 - Crew members on vessels

A person performing a gainful activity on board of a vessel under the flag of either Contracting State shall be subject to the legislation of that Contracting State.

Article 11 - Civil servants

Civil servants and the persons deemed as such shall be subject to the legislation of the Contracting State in whose administration they are employed.

Article 12 - The diplomatic missions and consular offices

The members of the diplomatic missions and consular offices shall be subject to the provisions of the Vienna Convention on diplomatic relations, on 18 April 1961 and the Vienna Convention on consular relations, on 24 April 1963.

Article 13 – Exceptions from the provisions of Articles 7 to 12

The competent authorities of the two Contracting States or the institutions designated by these may agree, on request, on exceptions to the provisions of Articles 7 to 12, provided that the person referred to in the request is subject to the legislation of one or the other Contracting States.

Part III – Special provisions concerning the various categories of benefits

Section 1 – Sickness and maternity benefits

Article 14 - Aggregation of periods of insurance

If the legislation of either Contracting State makes entitlement to benefits conditional upon the completion of periods of insurance, the competent institution of this State shall take into account, if necessary, the periods of insurance completed under the legislation of the other Contracting State, provided that they do not overlap, as if they were periods of insurance completed under the legislation of the first Contracting State.

Article 15 – Award of benefits

1. A person who has acquired the entitlement to benefits under the legislation of one Contracting State shall receive in the territory of the other Contracting State
 - benefits in kind from the institution of the other Contracting State according to its legislation as if he/she were insured there, but only to the extent necessary, if the health condition of the person in question calls for the immediate provision of such benefits;
 - cash benefits directly from the competent institution of the first Contracting State according to its legislation.
2. Benefits in kind may be awarded in the territory of the other Contracting State even beyond the necessary extent mentioned in paragraph 1 with the consent of the competent institution of the first Contracting State.
3. The provision of prosthesis appliances and other substantial benefits in kind is always conditional upon the consent of the competent institution of the first Contracting State excluding cases where the provision is essential and urgent owing to the risk of life or health of the entitled person.

Article 16 - Health insurance of the pensioners

Persons receiving a pension from the pension scheme of one or both of the Contracting State shall pay contributions and shall be entitled to benefits in kind under the legislation of the Contracting State in the territory of which they have their residence.

Article 17 - Reimbursement of benefits in kind costs

1. The competent institution of one Contracting State shall reimburse to the institution of the other Contracting State the costs of benefits granted under the Article 15, for each case, excepting the administrative expenses.
2. The amount of costs intended for reimbursement by the competent institution is determined by the institution which has provided the benefits, at prices charged to its own insured persons for the provision of benefits.
3. The competent authorities shall agree the technical aspects of the provision of benefits and binding method of reimbursement of costs between the institutions of the Contracting States. With the aim to simplify the administrative procedures they may also agree that for all cases, or for a certain group of cases, lump-sum payments will be used instead of individual reimbursements in each individual concrete case.

Section 2 - Invalidity, old age and survivors' benefits

Article 18 - Aggregation of the insurance periods

1. Where the legislation of either Contracting State makes the entitlement to benefits conditional upon the completion of periods of insurance, the institution which applies that legislation shall take into account, if necessary, the periods of insurance completed under the corresponding legislation of the other Contracting State, as far as they do not overlap, as if they were periods completed under the legislation of the first Contracting State.
2. Where the legislation of either Contracting State makes the granting of certain benefits conditional upon the completion of certain periods in an occupation covered by a special scheme or in a specific occupation or employment, the periods completed under a corresponding scheme or, in the absence of such a scheme, in the same occupation or in the same employment, under the legislation of the other Contracting State shall be taken into account for determining entitlement to such benefits.
3. Where the legislation of either Contracting State makes the granting of benefits conditional upon the person concerned or, in the case of survivors benefit, on the deceased having been subject to that legislation at the time at which the contingency occurred, such condition shall be deemed to be fulfilled if the person concerned or the deceased was subject at that time to the legislation of the other Contracting State or if the person concerned or the survivor can claim corresponding benefits under the legislation of the other Contracting State.
4. Where the legislation of either of the Contracting States provides that the period of payment of a pension is reckonable for determining entitlement to benefit, the competent institution of that State shall, for that purpose, take into account any period during which a pension was paid under the legislation of the other Contracting State.
5. Where the legislation of either Contracting State makes the granting of invalidity benefits conditional upon the person concerned having received incapacity of work or invalidity benefits, during a specified period, it shall be taken into account any period of receiving such benefits under the legislation of the other Contracting State.

Article 19 - Award of benefits ("Pro rata temporis" calculation)

1. Where the person concerned fulfils the conditions under the legislation of one Contracting States for entitlement to a benefit, without taking into account the periods of insurance completed under the legislation of the other Contracting State, the competent institution shall calculate the benefit solely on the basis of the periods completed under the legislation it applies.

2. Where the person concerned fulfils the conditions for entitlement to a benefit, under the legislation of either Contracting State taking into account only the provisions of the Article 18, the competent institution shall calculate the benefit as follows:

a) it shall be calculated the theoretical amount of the benefit payable as if all the periods were completed under the legislation it applies;

b) where the amount of benefit does not depend on the length of the periods completed, the amount shall be considered to be the theoretical amount referred to in the sub-paragraph a);

c) it shall be subsequently calculated the actual amount of the benefit payable by it to the person concerned on the basis of the theoretical amount calculated in accordance with the provisions of sub-paragraph a) or of sub-paragraph b), as appropriate, and in proportion to the relationship between the periods completed before the contingency occurred under the legislation it applies and the total of the periods completed before contingency occurred under the legislation of both Contracting States;

3. For the establishment of the basis of calculation of the benefit shall be excluded the periods of insurance completed under the legislation of the other Contracting State.

4. Where the amount of benefit shall be calculated with regard to the number of members of the family or the survivors of that person, the competent institution shall take into account the members of the family or survivors residing in the territory of the other Contracting State.

Article 20 - Periods of insurance less than one year

1. Notwithstanding the provisions of Article 19, where the total duration of the periods of insurance completed under the legislation of the Contracting State is less than one year and where, on the basis solely of those periods, no right to benefit exists under that legislation, the institution of that Contracting State shall not be bound to grant benefits in respect of the said duration.

2. The periods of insurance referred to in the preceding paragraph shall be taken into account by the institution of the other Contracting State as if those periods had been completed under the legislation it applies.

Section 3 - Death grant

Article 21 - Award of death grants

1. The death grants shall be granted exclusively under the legislation of each Contracting State.
2. If there would be entitlement to a death grant under the legislation of both Contracting States:
 - a) the benefit shall be granted only under the legislation of the Contracting State in whose territory the death occurs; or
 - b) if the death does not occur in the territory of either Contracting State, the benefit shall be payable by the competent institution where the person was last insured before the death.

Section 4 - Occupational injuries and diseases benefits

Article 22 - Award of benefits in cash

1. Occupational injuries and diseases benefits shall be granted by the competent institution of the Contracting State whose legislation was applicable to person in the moment when the occupational injuries occurred or the period when the person has been engaged in an occupation liable to cause an occupational disease. The institution of the other Contracting State shall only grant benefits in case of ordinary disease or injury out of work, under the legislation applicable, taking into account the provision of this Agreement.
2. Where the legislation of either Contracting State makes the granting of benefits conditional upon the disease in question being first diagnosed in its territory, that condition shall be deemed to have been fulfilled if the disease was first diagnosed in the territory of the other Contracting State.
3. Where the legislation of either Contracting State makes the granting of benefits subject to the condition that an occupation liable to cause the disease in question was carried out for a specific period, any period of similar occupation carried out under the legislation of the other Contracting State, shall be taken into account.

Article 23 - Benefits in kind

Benefits in kind shall be provided and reimbursed according to the Part III - Section 1 of this Agreement.

Article 24 - Award of a benefit in cash for the aggravation of an occupational disease

Where a person has received or is receiving benefits for occupational disease from the competent institution of one of the Contracting States and claims benefit, in the event

of an aggravation of his disease, due to the occupation liable to cause such a disease in the territory of other Contracting States, the following provisions shall apply:

- a) the benefits are granted by the institution of the first Contracting State, under its legislation without taking into account the aggravation of the disease.
- b) the institution of the other Contracting States shall grant the benefit in the amount equal with the difference between the amount of the benefits due after the aggravation and the amount of the benefit that would have been awarded before the aggravation, under the legislation it applies.

Section 5 - Unemployment benefits

Article 25 - Aggregation of periods of insurance and award of the benefits

1. If the legislation of either Contracting State makes the entitlement or the duration of benefits conditional upon the completion of some periods of insurance, the competent institution of that State shall take into account, to the necessary extent, the periods of insurance completed under the legislation of the other Contracting State, in so far as they do not overlap, as if they were periods completed under the legislation of the first Contracting State.

2. The benefits shall be granted by the competent institutions of the Contracting State in the territory of which the respective person has the residence. For the establishment of the amount of the benefit only the incomes from the activities pursued in the territory of this Contracting State shall be taken into account, and in the case that such earnings would not exist or the incomes would be less than the minimum wage, the benefit shall be calculated taking into account the minimum wage provided in the legislation of that Contracting State.

Section 6 - Children allowances

Article 26 - Award of children allowances

1. The children allowances shall be exclusively granted, under the legislation of each Contracting State.

2. Where the condition for entitlement to children allowances is fulfilled under the legislation of both Contracting States, the children allowances shall be granted only under the legislation of the Contracting State in the territory of which the child has the residence.

Part IV - Miscellaneous provisions

Article 27 - Administrative and co-operation measures

1. The competent authorities of both Contracting States shall regulate and determine the necessary measures for the application of this Agreement.

2. The competent authorities:
 - a) shall agree upon the Administrative Arrangement for the application of this Agreement;
 - b) shall mutually inform about the changes in the legislation of the Contracting States;
 - c) shall establish the liaison bodies with a view to facilitate the communication between the institutions of the Contracting States.
3. The competent authorities and institutions of the two Contracting States shall assist one another on any matter relating to the application of this Agreement as if the matter affected the application of their own legislation. Such assistance shall be free of charge.
4. If a person residing or staying in the territory of either Contracting State has claimed or is receiving benefit under the legislation of the other Contracting State and a medical examination is necessary, the institution of the place of residence or stay of the first Contracting State shall arrange the examination on its expenses at the request of the competent institution of the other Contracting State.
5. Any information about a person which is sent to one Contracting State by the other Contracting State in accordance with this Agreement shall be deemed confidential and may be used only for the purpose of the application of this Agreement.

Article 28 - Use of official languages

1. For the application of this Agreement, the authorities and the institutions of the Contracting States may communicate with one another directly in their official languages and also in English.
2. No claim or document shall be rejected on the ground that it is written in the official language of the other Contracting State.

Article 29 - Exemption from charges and authentication

1. If the legislation of either Contracting States provides exemption, either wholly or partly, from any legal dues, consular fees or administrative charges, such exemption shall be applied to any documents submitted under the legislation of the other Contracting State for application of this Agreement.
2. All statements, documents and certificates of any kind required for the application of this Agreement shall be exempted from authentication by the diplomatic and consular authorities.

Article 30 - Submission of claim or appeal

Any claim or appeal which, under the legislation of either Contracting State, has to be submitted within a prescribed period to an institution of that Contracting State shall be

treated as such if it is submitted within the same period to the corresponding institution of the other Contracting State.

Article 31 - Recovery of overdue payments

The institutions of the Contracting States shall agree upon the reimbursement of the amounts overpaid for the benefits.

Article 32 - Enforcement procedures

1. Enforceable court decisions of either Contracting State as well as enforceable documents issued by an authority or institution of either Contracting State, in respect of social security contributions and other debts, shall be recognized in the territory of the other Contracting State.
2. Recognition may be refused only if it would be incompatible with the public order of the Contracting State in whose territory recognition of the decision or the document should be enforced.
3. Enforceable decisions and documents recognized under paragraph 1 of this Article shall be enforced in the territory of the other Contracting State. The enforcement procedure shall be in compliance with the legislation governing the enforcement of such decisions and documents of the Contracting State in whose territory enforcement takes place. A certificate indicating its enforceability shall accompany the decision or document.
4. Contribution debts to the institution of either Contracting State shall have, in any bankruptcy procedure or enforced settlement in the territory of the other Contracting State, the same precedence as the equivalent claims in the territory of that Contracting State.

Article 33 - Currency of payment

1. Payment of any benefit in accordance with this Agreement may be made in the currency of the Contracting State whose competent institution grants the benefits.
2. Payments in the other Contracting State, resulting from the application of this Agreement shall be made in convertible currencies.

Article 34 - Resolution of disputes

1. Any disputes concerning the interpretation or application of this Agreement shall be settled by consultations between the competent authorities or institutions of the Contracting States.
2. In case that the disputes could not be settled in accordance with the preceding paragraph, the Contracting States shall make all reasonable efforts to find a solution to the disputes.

Part V - Transitional and final provisions

Article 35 - Transitional provisions

1. This Agreement shall confer no rights for any period before its entry into force.
2. All periods of insurance completed under the legislation of the Contracting States before the entry into force of this Agreement shall be taken into account for the purpose of determining rights arising from this Agreement.
3. Subject to paragraph 1 of this Article, rights may arise under this Agreement even in respect of a contingency which arose before its entry into force, except for lump - sum payment.
4. Any benefit, which has been determined before the date of the entry into force of this Agreement, shall not be recalculated.

Article 36 - Entry into force

1. The Contracting States shall inform each other by a written notification that all the internal requirements necessary for the entry into force of the Agreement have been met. This Agreement shall enter into force the first day of the third month following the month when the last notification has been delivered to the other Contracting State.

2. On the date of the entry into force of this Agreement, the Convention between the Czechoslovak Republic and the Popular Republic of Romania on the co-operation in social affairs, signed in Prague, on 2 May 1957, shall cease to be valid in the relations between the Contracting States.

Article 37 - Validity and termination

1. This Agreement is concluded for an undetermined period.

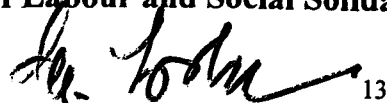
2. Each Contracting State may denounce this Agreement by a written notification to the other Contracting State. In this case, this Agreement shall cease to be valid on the first day of the sixth month following the month when the written notification has been delivered to the other Contracting State.

3. In case of denunciation of this Agreement, all rights acquired under its provisions shall be maintained, and the claims submitted before the end of the validity of this Agreement shall be solved under its provisions.

Done at Bucharest on 24 September 2002, in two original copies, each in the Czech, Romanian and English languages, all texts being equally authentic. In case of differences of interpretation, the English version shall prevail.

For the Czech Republic
Radek Pech
The Ambassador of
the Czech Republic in Bucharest

For Romania
Marian Sârbu
Minister of Labour and Social Solidarity

ACORD

ÎNTRE

REPUBLICA CEHĂ

ȘI

ROMÂNIA

ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII SOCIALE

Republica Cehă și România, denumite în continuare "State contractante";

Dorind să reglementeze și să dezvolte relațiile dintre cele două state în domeniul securității sociale,

Au convenit asupra următoarelor:

Partea I - Dispoziții generale

Articolul 1 - Definiții

1. În scopul aplicării prezentului Acord:
 - a) termenul "legislație" desemnează legile și alte acte normative în vigoare pe teritoriul fiecărui Stat contractant și care privesc domeniile de securitate socială prevăzute la articolul 2;
 - b) expresia "autoritate competentă" desemnează:
 - pentru Republica Cehă: Ministerul Muncii și Afacerilor Sociale și Ministerul Sănătății;
 - pentru România: Ministerul Muncii și Solidarității Sociale și Ministerul Sănătății și Familiei;
 - c) termenul "instituție" desemnează organismul sau autoritatea responsabilă cu aplicarea legislației în domeniul securității sociale pe teritoriul fiecărui Stat contractant;
 - d) termenul "instituție competentă" desemnează instituția pe cheltuiala căreia sunt furnizate prestațiile;
 - e) termenul "prestație" desemnează toate prestațiile în bani și natură prevăzute la Articolul 2, finanțate din fonduri publice;
 - f) expresia "prestații în natură" desemnează serviciile de îngrijire medicală, medicamentele și materialele sanitare.
 - g) termenul "domiciliu" desemnează locul de ședere obișnuit;
 - h) termenul "reședință" desemnează locul de ședere temporar;
 - i) expresia "perioadă de asigurare" desemnează perioadele de contribuție și perioadele asimilate realizate în conformitate cu legislația fiecărui Stat contractant;
 - j) termenul "refugiat" are semnificația care îi este atribuită de articolul 1 al Convenției referitoare la statutul refugiaților, semnată la Geneva, la 28 iulie 1951, și de articolul 1, aliniatul 2, al Protocolului privind statutul refugiaților semnat la New York la 31 ianuarie 1967;
 - k) termenul "apatrid" are semnificația care îi este atribuită de articolul 1 al Convenției referitoare la statutul apatrizilor, semnată la New York, la 28 septembrie 1954;
 - l) expresia "membri de familie" desemnează persoanele definite astfel de legislația pe care o aplică instituția competentă.

2. Ceilalți termeni și expresii utilizate în prezentul Acord au semnificația prevăzută de legislația pe care o aplică fiecare dintre Statele contractante.

Articolul 2 - Câmpul material de aplicare

1. Prezentul Acord se aplică:

a) pentru România, legislației care reglementează:

- i. indemnizațiile pentru incapacitate de muncă determinată de boli obișnuite sau de accidente în afara muncii, de boli profesionale și accidente de muncă;
- ii. prestațiile în bani pentru recuperarea capacității de muncă;
- iii. indemnizațiile de maternitate;
- iv. indemnizațiile pentru creșterea copilului și îngrijirea copilului bolnav;
- v. pensiile pentru limită de vârstă;
- vi. pensiile anticipate;
- vii. pensiile de invaliditate;
- viii. pensiile de urmaș;
- ix. ajutoarele de deces;
- x. ajutoarele de șomaj;
- xi. alocația de stat pentru copii;
- xii. prestații în natură în caz de boală și maternitate.

b) Pentru Republica Cehă, legislației care reglementează:

- i. prestațiile de boală și maternitate;
- ii. prestațiile de invaliditate;
- iii. prestațiile de bătrânețe;
- iv. prestațiile de urmaș;
- v. prestațiile pentru accidente de muncă și boli profesionale;
- vi. ajutoarele de deces;
- vii. ajutoarele de șomaj;
- viii. alocația pentru copil.

2. Prezentul Acord se va aplica, de asemenea, legislației care codifică, înlocuiește, modifică sau completează legislația referitoare la prestațiile prevăzute la alineatul 1.

3. Prezentul Acord nu se aplică legislației care instituie un nou sistem de securitate socială, dacă nu este altfel convenit de către autoritățile competente.

4. În relațiile dintre cele două State contractante se va ține cont de obligațiile ce decurg din acordurile internaționale încheiate de celălalt Stat contractant cu terțe state, dacă aceste obligații se referă la pensii.

Articolul 3 - Câmpul personal de aplicare

Prezentul Acord se va aplica tuturor persoanelor care au fost sau sunt supuși legislației uneia sau ambelor State contractante, precum și urmașilor și membrilor de familie, în măsura în care drepturile acestora decurg din calitatea de urmaș sau membru de familie.

Articolul 4 - Egalitate de tratament

Dacă prezentul Acord nu prevede altfel, următoarele persoane au aceleași drepturi și obligații prevăzute de legislația unui Stat contractant, ca și proprii cetățenii:

- a) cetățenii celuilalt Stat contractant;
- b) refugiații și apatrizii;
- c) urmașii și membrii de familie ai persoanelor prevăzute la litera a) și litera b) în ceea ce privește drepturile care decurg din calitatea de urmaș sau membru de familie.

Articolul 5 - Exportul prestațiilor

1. Dacă prezentul Acord nu prevede altfel, orice dispoziție a legislației unuia dintre Statele contractante, care condiționează recunoașterea drepturilor la prestații și plata acestora de domiciliul beneficiarului pe teritoriul său, nu se va aplica dacă persoana are domiciliul pe teritoriul celuilalt Stat contractant.

2. Dispozițiile alineatului 1 nu se aplică :

- a) prestațiilor de șomaj;
- b) recunoașterii dreptului la pensia de invaliditate totală, acordată conform legislației cehe, persoanelor a căror invaliditate totală a apărut înaintea vârstei de 18 ani și care nu au îndeplinit perioada de asigurare necesară;
- c) alocațiilor pentru copii.

Articolul 6 - Evitarea cumulului de prestații

1. Prezentul Acord nu poate să acorde sau să mențină dreptul de a beneficia de două sau mai multe prestații de același tip care să acopere același risc, acordate pe baza aceleiași perioade de asigurare.

2. Prevederile alineatului 1 al prezentului articol nu se aplică prestațiilor în caz de invaliditate, de bătrânețe, de urmaș (pensii) sau de boală profesională care se plătesc de către instituțiile competente ale celor două State contractante, în conformitate cu dispozițiile articolului 19 și articolului 24 litera b).

Partea a II-a - Legislația aplicabilă

Articolul 7 - Reguli generale

Dacă prezentul Acord nu prevede altfel, persoana care desfășoară o activitate remunerată pe teritoriul unui Stat contractant va fi supusă numai legislației aceluși Stat contractant.

Articolul 8 - Lucrătorii detașați

Persoana angajată pe teritoriul unui Stat contractant și care este detașată de către angajatorul său pe teritoriul celui alt Stat contractant pentru a exercita pentru acesta o anumită activitate, va fi supusă în continuare legislației primului Stat contractant pe durata exercitării acestei activități profesionale, cu condiția ca durata previzibilă a acestei activități să nu depășească 24 luni.

Articolul 9 - Personalul întreprinderilor de transport internațional

Persoana angajată într-o întreprindere de transport internațional care își are sediul pe teritoriul unui Stat contractant va fi supusă legislației acestui Stat.

Totuși:

- a) persoana angajată de către o filială sau reprezentanță permanentă a întreprinderii menționate este supusă legislației Statului contractant pe teritoriul căruia se află această filială sau reprezentanță permanentă;
- b) persoana angajată pe teritoriul Statului contractant unde își are domiciliul este supusă legislației acestui Stat contractant, chiar dacă întreprinderea care o angajează nu are pe acest teritoriu nici sediul și nici o filială sau reprezentanță permanentă.

Articolul 10 - Echipajul navelor

Persoana care desfășoară o activitate remunerată la bordul unei nave sub pavilionul unui Stat contractant este supusă legislației acestui Stat contractant.

Articolul 11 - Funcționarii publici

Funcționarii publici și personalul asimilat acestora sunt supuși legislației Statului contractant în a cărei administrație sunt angajați.

Articolul 12 - Misiuni diplomatice și posturi consulare

Membrii misiunilor diplomatice și posturilor consulare vor fi supuși prevederilor Convenției de la Viena cu privire la relațiile diplomatice din 18 aprilie 1961 și ale Convenției de la Viena cu privire la relațiile consulare din 24 aprilie 1963.

Articolul 13 - Excepții de la prevederile articolelor 7 - 12

Autoritățile competente ale celor două State contractante sau instituțiile desemnate de acestea pot conveni, la cerere, excepții de la prevederile articolelor 7-12, cu condiția ca persoana la care se referă cererea să fie supusă legislației unuia sau celuilalt Stat contractant.

Partea a III-a - Prevederi speciale referitoare la diferitele categorii de prestații

Secțiunea 1 - Prestații de boală și de maternitate

Articolul 14 - Totalizarea perioadelor de asigurare

Dacă legislația unui Stat contractant condiționează dreptul la prestații de realizarea unor perioade de asigurare, instituția competentă a acestui Stat contractant ia în considerare, dacă este necesar, perioadele de asigurare realizate conform legislației celuilalt Stat contractant, în măsura în care ele nu se suprapun, ca și cum ar fi vorba de perioade realizate conform legislației primului Stat contractant.

Articolul 15 - Acordarea prestațiilor

1. O persoană care a dobândit dreptul la prestații conform legislației unui Stat contractant va primi pe teritoriul celuilalt Stat contractant:

- prestații în natură de la instituția celuilalt Stat contractant, conform legislației pe care acesta o aplică, ca și când persoana ar fi asigurată acolo, doar dacă starea sănătății persoanei respective necesită acordarea de urgență a acestor prestații;
- prestații în bani direct de la instituția competentă a primului Stat contractant, în conformitate cu prevederile legislației pe care o aplică.

2. Prestațiile în natură pot fi acordate pe teritoriul celuilalt Stat contractant chiar după depășirea situației de urgență menționate la alineatul 1, cu acordul instituției competente a primului Stat contractant.

3. Acordarea de proteze și de alte prestații importante în natură va fi supusă întotdeauna acordului prealabil al instituției competente a primului Stat contractant, cu excepția situației în care acordarea prestației nu poate fi amânată fără a pune în pericol viața sau sănătatea persoanei în cauză.

Articolul 16 - Asigurările de sănătate pentru pensionari

Titularii unor pensii acordate conform legislației unuia sau ambelor State contractante vor plăti contribuțiile și vor fi îndreptățiți la prestații în natură acordate conform legislației Statului contractant pe teritoriul unde ei au domiciliul.

Articolul 17 - Rambursarea costurilor prestațiilor în natură

1. Instituția competentă a unui Stat contractant va rambursa instituției celuilalt Stat contractant costul prestațiilor acordate, pentru fiecare caz, în conformitate cu prevederile articolului 15, cu excepția cheltuielilor administrative.
2. Suma cheltuielilor solicitate pentru rambursare de către instituția competentă este calculată de către instituția care a furnizat prestațiile, la tarifele folosite pentru furnizarea prestațiilor propriilor persoane asigurate.
3. Autoritățile competente ale celor două State contractante vor conveni aspectele tehnice ale acordării prestațiilor și metodele obligatorii de decontare a cheltuielilor între instituțiile Statelor contractante. În scopul simplificării procedurilor administrative pot, conveni, de asemenea, pentru toate cazurile sau pentru anumite grupuri de cazuri, plăți forfetare în locul decontărilor individuale în fiecare caz individual.

Secțiunea 2 - Prestații de invaliditate, de bătrânețe și de urmaș

Articolul 18 - Totalizarea perioadelor de asigurare

1. Dacă legislația unui Stat contractant condiționează dreptul la prestații de realizarea unei perioade de asigurare, instituția care aplică această legislație va lua în considerare, dacă este necesar, perioadele de asigurare realizate conform legislației corespunzătoare a celuilalt Stat contractant, în măsura în care ele nu se suprapun, ca și cum ar fi perioade realizate în conformitate cu legislația primului Stat contractant .
2. Dacă legislația unui Stat contractant condiționează acordarea anumitor prestații de realizarea unei anumite perioade într-o profesie supusă unui regim special sau într-o profesie sau muncă determinată, perioadele realizate în conformitate cu legislația celuilalt Stat contractant vor fi luate în considerare pentru stabilirea dreptului la aceste prestații dacă au fost realizate în baza unui regim corespondent sau, în lipsa acestuia, în aceeași profesie sau, după caz, în aceeași muncă.
3. Dacă legislația unui Stat contractant subordonează acordarea unei prestații condiției ca persoana în cauză sau, dacă este vorba de o prestație de urmaș, persoana decedată să fi fost supusă acestei legislații în momentul producerii riscului, această condiție va fi considerată îndeplinită dacă persoana respectivă sau, după caz, persoana decedată, era supusă în acel moment legislației celuilalt Stat contractant sau dacă persoana în cauză sau urmașul poate solicita acordarea de prestații în conformitate cu legislația celuilalt Stat contractant .
4. Dacă legislația unui Stat contractant prevede că perioada în care persoana în cauză primește o pensie poate fi luată în considerare pentru stabilirea dreptului la prestație, instituția competentă a acestui Stat contractant va ține cont, în acest scop, de orice perioadă în care a primit o pensie conform legislației celuilalt Stat contractant.
5. Dacă legislația unui Stat contractant subordonează acordarea prestațiilor de invaliditate condiției ca, în cursul unei perioade date, persoana în cauză să fi beneficiat de prestații de incapacitate temporară de muncă sau de invaliditate, va fi luată în considerare orice perioadă în cursul căreia persoana în cauză a beneficiat de astfel de prestații conform legislației celuilalt Stat contractant.

Articolul 19 - Acordarea prestațiilor (calcul "pro rata temporis")

1. Dacă o persoană îndeplinește condițiile prevăzute în legislația unuia dintre Statele contractante pentru a avea dreptul la o prestație, fără a ține cont de perioadele de asigurare realizate conform legislației celuilalt Stat contractant, instituția competentă va stabili prestația exclusiv pe baza perioadelor de asigurare realizate în conformitate cu legislația pe care o aplică.
2. Dacă o persoană îndeplinește condițiile pentru acordarea unei prestații, conform legislației unuia dintre Statele contractante, ținând cont de prevederile articolului 18, instituția competentă va calcula prestațiile după cum urmează:
 - a) Se calculează quantumul teoretic al prestațiilor convenite ca și cum toate perioadele ar fi fost realizate conform legislației aplicate de această instituție;
 - b) În cazul prestațiilor al căror quantum nu depinde de durata perioadelor realizate, acesta este considerat ca fiind quantumul teoretic prevăzut de litera a);
 - c) Se calculează apoi quantumul efectiv al prestației datorate persoanei în cauză, în funcție de quantumul teoretic calculat conform prevederilor literei a) sau, după caz, b) al prezentului alineat, și proporțional cu raportul dintre durata perioadelor realizate înainte de producerea riscului, în conformitate cu legislația pe care o aplică, și durata totală a perioadelor realizate înainte de producerea riscului, în conformitate cu legislațiile celor două State contractante.
3. Pentru stabilirea bazei de calcul a prestațiilor, perioadele de asigurare realizate în conformitate cu legislația celuilalt Stat contractant vor fi excluse.
4. În cazul în care quantumul prestației se stabilește în funcție de numărul membrilor de familie sau al urmașilor, instituția competentă va lua în considerare și membrii de familie sau urmașii care domiciliază pe teritoriul celuilalt Stat contractant.

Articolul 20 - Perioada de asigurare mai mică de un an

1. Fără a lua în considerare prevederile articolului 19, dacă durata totală a perioadei de asigurare realizată conform legislației unui Stat contractant este mai mică de un an și dacă, ținând cont numai de această durată, nu există nici un drept conform acestei legislații, instituția acestui Stat contractant nu va fi obligată să acorde prestații pentru durata menționată.
2. Perioadele de asigurare menționate la alineatul precedent vor fi luate în considerare de instituția celuilalt Stat contractant ca și cum aceste perioade ar fi fost realizate conform legislației pe care o aplică.

Secțiunea 3 - Ajutorul de deces

Articolul 21 - Acordarea ajutorului de deces

1. Ajutorul de deces va fi acordat exclusiv conform legislației fiecărui Stat Contractant.
2. În cazul în care dreptul la prestație există conform legislației ambelor State contractante:
 - a) prestația va fi acordată, exclusiv pe baza legislației Statului contractant pe teritoriul căruia a survenit decesul; sau,

- b) dacă decesul nu a survenit pe teritoriul nici unuia dintre Statele contractante, prestația va fi acordată de către instituția competentă la care persoana a fost asigurată ultima dată înaintea decesului.

Secțiunea 4 - Prestații în caz de accident de muncă și de boală profesională

Articolul 22 - Acordarea prestațiilor în bani

1. Prestațiile în caz de accident de muncă și de boală profesională vor fi acordate de către instituția competentă a Statului contractant a cărui legislație se aplica persoanei la momentul survenirii accidentului de muncă sau în perioada efectuării ultimei activități susceptibile a fi cauza riscului apariției bolii profesionale. Instituția celuilalt Stat contractant va acorda numai prestații în caz de boală obișnuită și accident în afara muncii, conform legislației pe care o aplică, ținând cont de prevederile prezentului Acord.

2. În cazul în care legislația unuia dintre Statele contractante condiționează dreptul la prestații de o primă diagnosticare a bolii respective pe teritoriul său, această condiție se consideră îndeplinită dacă diagnosticarea s-a realizat pe teritoriul celuilalt Stat contractant.

3. În cazul în care legislația unuia dintre Statele contractante condiționează, explicit sau implicit, acordarea prestațiilor de exercitarea pe durata unei perioade de timp determinate a unei activități susceptibile a fi cauza unei boli profesionale, pentru stabilirea prestațiilor va fi luată în considerare, dacă este necesar, orice perioadă în care s-a desfășurat o activitate similară pe teritoriul celuilalt Stat contractant .

Articolul 23 - Prestații în natură

Prestațiile în natură vor fi acordate și decontate conform Părții III - secțiunea 1 a prezentului Acord.

Articolul 24 - Acordarea unei prestații în bani în caz de agravare a unei boli profesionale

Persoanei care a beneficiat sau beneficiază de prestații pentru boală profesională acordate de instituția competentă a unuia dintre Statele contractante și solicită prestații, în caz de agravare a bolii, ca urmare a desfășurării unei activități susceptibile a fi cauza acesteia pe teritoriul celuilalt Stat contractant, i se vor aplica următoarele prevederi:

- a) prestațiile le acordă în continuare instituția primului Stat contractant, conform legislației pe care o aplică, fără a fi luată în considerare agravarea bolii;
- b) instituția celuilalt Stat contractant va acorda prestații în quantum egal cu diferența dintre quantumul prestației datorate după agravare și quantumul prestației care ar fi fost convenită înainte de agravare, în conformitate cu prevederile legislației pe care o aplică.

Secțiunea 5 - Prestații de somaj

Articolul 25 - Totalizarea perioadelor de asigurare și acordarea prestațiilor

1. În cazul în care legislația unui Stat contractant condiționează dreptul la prestații sau durata de acordare a acestora de realizarea unor perioade de asigurare, instituția competentă a acestui Stat contractant va lua în considerare, dacă este necesar, perioadele de asigurare realizate în baza legislației celui alt Stat contractant, în măsura în care aceste perioade nu se suprapun, ca și cum ar fi perioade realizate în baza legislației primului Stat contractant.

2. Prestațiile vor fi acordate de instituția competentă a Statului contractant pe teritoriul căruia persoana în cauză are domiciliul. La stabilirea cuantumului prestațiilor se iau în considerare numai veniturile realizate în baza activității desfășurate pe teritoriul acestui Stat contractant, iar în cazul în care nu ar exista asemenea venituri sau nu ar fi realizate venituri la nivelul salariului minim, prestația va fi stabilită pe baza salariului minim prevăzut în legislația acestui Stat contractant.

Secțiunea 6 - Alocații pentru copii

Articolul 26 - Acordarea alocațiilor pentru copii

1. Alocațiile pentru copii vor fi acordate, exclusiv, conform legislației fiecărui Stat contractant.

2. În cazul în care sunt îndeplinite condițiile pentru acordarea alocațiilor pentru copii conform legislațiilor ambelor State contractante, acestea se vor acorda doar conform legislației Statului contractant pe teritoriul căruia copilul are domiciliul.

Partea a IV-a - Dispoziții diverse

Articolul 27 - Măsurile administrative și de cooperare

1. Autoritățile competente ale ambelor State contractante vor reglementa și vor stabili măsurile necesare pentru aplicarea prezentului Acord.

2. Autoritățile competente:

- a) vor conveni Aranjamentul Administrativ în scopul aplicării prezentului Acord;
- b) se vor informa reciproc despre modificările aduse legislației Statelor contractante;
- c) vor desemna organismele de legătură în scopul facilitării comunicării între instituțiile Statelor contractante.

3. Pentru orice problemă legată de aplicarea prezentului Acord, autoritățile și instituțiile competente ale Statelor contractante își vor acorda sprijin reciproc, ca și când fiecare ar aplica propria legislație. Această asistență administrativă este gratuită.

4. Dacă o persoană cu domiciliul sau reședința pe teritoriul unui Stat contractant a introdus o cerere sau beneficiază de prestații conform legislației celui alt Stat contractant și dacă este necesară o expertiză medicală, instituția locului de domiciliu sau de reședință a primului Stat contractant va efectua, pe cheltuiala proprie, această expertiză la cererea instituției competente a celui de-al doilea Stat contractant.

5. Orice informație privind o anumită persoană, care este comunicată unui Stat contractant de către celălalt Stat contractant conform prezentului Acord, este considerată confidențială și nu poate fi utilizată decât în scopul aplicării prezentului Acord.

Articolul 28 - Utilizarea limbilor oficiale

1. În scopul aplicării prezentului Acord, autoritățile și instituțiile Statelor contractante pot comunica direct între ele în limbile lor oficiale, precum și în limba engleză.

2. Cererile sau documentele nu vor putea fi refuzate pe motiv că sunt redactate în limba oficială a celui alt Stat contractant.

Articolul 29 - Scutirea de taxe și de autentificare

1. Dacă legislația unui Stat contractant prevede scutirea integrală sau parțială de taxe de timbru, taxe consulare sau administrative, această scutire se va aplica oricărui document prezentat conform legislației celui alt Stat contractant pentru aplicarea prezentului Acord.

2. Toate actele, documentele și certificatele de orice fel, necesare pentru aplicarea prezentului Acord, vor fi exceptate de la legalizarea de către autoritățile diplomatice sau consulare.

Articolul 30 - Introducerea unei cereri sau a unui recurs

Cererile sau recursurile care, în conformitate cu legislația unui Stat contractant, trebuie introduse, într-un termen stabilit, pe lângă o instituție a acestui Stat contractant, îndeplinesc această condiție dacă sunt introduse, în același termen, pe lângă o instituție corespondentă a celui alt Stat contractant.

Articolul 31 - Recuperarea plăților excedentare

Instituțiile Statelor contractante vor conveni asupra efectuării decontării eventualelor sume plătite în plus pentru prestații.

Articolul 32 - Procedura de executare

1. Hotărârile cu titlu executoriu ale unei instanțe judecătorești a unui Stat contractant precum și documentele executorii emise de către o autoritate sau o instituție

a unui Stat contractant cu privire la contribuțiile de securitate socială și la alte creanțe vor fi recunoscute pe teritoriul celui alt Stat contractant .

2. Recunoașterea nu poate fi refuzată decât pe motiv de incompatibilitate cu ordinea publică a Statului contractant pe teritoriul căruia trebuie aplicată hotărârea sau documentul.

3. Hotărârile și documentele executorii recunoscute conform alineatului 1 al prezentului articol vor fi executate pe teritoriul celui alt Stat contractant. Procedura de executare va fi conformă cu legislația ce reglementează executarea acestor hotărâri și documente a Statului contractant pe teritoriul căruia intervine aceasta. Hotărârea sau documentul vor fi însoțite de un certificat care atestă caracterul lor executoriu.

4. Debitele privind contribuțiile datorate instituției unui Stat contractant vor avea, în cadrul oricărei proceduri de faliment sau executare silită pe teritoriul celui alt Stat contractant, aceeași prioritate ca și creanțele echivalente de pe teritoriul acestui Stat contractant.

Articolul 33 - Moneda de plată

1. Plata oricărei prestații în conformitate cu prezentul Acord poate fi efectuată în moneda Statului contractant a cărei instituție competentă acordă prestațiile.

2. Plățile în celălalt Stat contractant, care rezultă din aplicarea acestui Acord, se vor efectua în valută liber convertibilă.

Articolul 34 - Soluționarea diferendelor

1. Orice diferend referitor la interpretarea și aplicarea prezentului Acord va fi soluționat prin consultări între autoritățile sau instituțiile competente ale Statelor contractante.

2. În cazul în care diferendele nu pot fi soluționate conform alineatului precedent, Statele contractante vor depune toate diligențele necesare pentru rezolvarea diferendelor.

Partea a V-a - Dispoziții tranzitorii și finale

Articolul 35 - Dispoziții tranzitorii

1. Prezentul Acord nu dă naștere la nici un drept pentru perioada anterioară intrării sale în vigoare.

2. Toate perioadele de asigurare realizate conform legislațiilor Statelor contractante înainte de intrarea în vigoare a prezentului Acord vor fi luate în considerare pentru stabilirea drepturilor obținute conform prevederilor acestui Acord.

3. Sub rezerva alineatului 1 al prezentului articol, un drept se va obține conform prezentului Acord, chiar dacă se raportează la un risc produs anterior intrării sale în vigoare, cu excepția prestațiilor plătibile o singură dată.

4. Orice prestație care a fost stabilită înainte de data intrării în vigoare a prezentului Acord nu va fi recalculată.

Articolul 36 - Intrarea în vigoare

1. Statele contractante își comunică reciproc printr-o notificare scrisă despre îndeplinirea tuturor procedurilor legale interne necesare pentru intrarea în vigoare a Acordului. Presentul Acord va intra în vigoare în prima zi a celei de-a treia luni care urmează lunii în care ultima notificare a fost transmisă celuilalt Stat contractant.
2. La data intrării în vigoare a prezentului Acord, Convenția dintre Republica Cehoslovacă și Republica Populară Română privind cooperarea în domeniul prevederilor sociale, încheiată la Praga, la 2 mai 1957 își încetează valabilitatea în relația dintre cele două State contractante.

Articolul 37 - Valabilitate și încetare

1. Presentul Acord se încheie pe o perioadă nedeterminată.
2. Fiecare Stat contractant poate să denunțe prezentul Acord printr-o notificare scrisă adresată celuilalt Stat contractant. În acest caz, prezentul Acord își încetează valabilitatea începând din prima zi a celei de-a șasea luni următoare lunii în care notificarea a fost transmisă celuilalt Stat contractant.
3. În cazul denunțării prezentului Acord, toate drepturile la prestațiile dobândite potrivit prevederilor sale sunt menținute, iar cererile depuse înainte de încetarea valabilității Acordului vor fi soluționate conform prevederilor acestuia.

Semnat la București, la 24 septembrie 2002, în două exemplare originale, fiecare în limbile cehă, română și engleză, toate textele fiind egal autentice. În cazul oricărui diferențe de interpretare, va prevala textul în limba engleză.

Pentru Republica Cehă

Radek Pech

**Ambasadorul Republicii Cehe
La București**

Pentru România

Marian Sârbu

**Ministrul Muncii și
Solidarității Sociale**